

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
21. OKT.
1992

Letnik XLVII.
Štev. 42 (2677)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

Velika zmaga

Odbojkarji Doba so odlično startali v tekmovalju v zvezni avstrijski ligi. Tri tekme tri zmage! V nedeljo so po težki tekmi opravili tudi z ekipo Hypo-Celovec in potrdili, da so štev. 1 na Koroškem. Ob požrtvovalni igri vse ekipe pa se je še posebej izkazal visoki Bojan Mlakar (na sliki).

Gradnja napreduje

Škrbina na vogalu Pavličeve in Ceste 10. Oktobra v Celovcu izginja. Zveza slovenskih zadrug na prostoru nekdanje taberne Pri Joklnu gradi novo poslovno stavbo, ki naj bi bila gotova do jeseni prihodnje leto. S tem bo odpravila prostorsko stisko in zagotovila ustrezno sodobno poslovanje s strankami in poslovnimi partnerji.

V ponedeljek zvečer pa je bil v Celovcu tudi občni zbor ZSZ. Predsednik upravnega

odbora Mihael Antonitsch je predstavil računski zaključek za poslovno leto 1991, ki so ga člani soglasno potrdili. Tudi letošnje poslovanje je v globalu pozitivno, kot je dejal direktor dipl. trg. Joza Habernik, kljub velikim težavam, ki nastajajo zaradi zmanjšane poslovanja z republikami nekdanje Jugoslavije. Na občnem zboru je odbornikom zapela skupina PD Lipa iz Velikovca. Več o vsebini občnega zbora preberite v prihodnji številki.

Tudi letos več učencev pri dvojezičnem pouku!

Trend rahlega povečevanja števila prijav k dvojezičnemu pouku se je nadaljeval tudi za šolsko leto 1992/93. Po podatkih, ki jih je posredoval deželni šolski svet, se je na ljudskih šolah na Koroškem k dvojezičnemu pouku letos prijavilo 60 učencev več kot prejšnje leto, torej 1302 učenca ali 22, 62 odstotka vseh vpisanih otrok v veljavnoštem območju manjšinskega šolstva. K porastu (0,59%) je zagotovo prispevalo število učencev na obeh dvojezičnih šolah v

Celovcu, Mohorjevi privatni in javni, saj je v prvi kar 89 učencev, v javni pa 29, skupno 18 več kot v preteklem šolskem letu. V 33 oddelkih male šole (predšole) se za vstop v 1. razred v obeh jezikih pripravlja 67 malčkov, žal pa na kar 17 po statusu dvojezičnih šolah ni bilo prijav.

K učni obliki „Vaje iz slovenščine“ je k temu številu dodatno prijavljenih 207 šolarjev.

V 17 glavnih šolah obiskuje pouk slovenščine 275 učencev

od teh 94 na osnovi določil manjšinskošolskega zakona, 82 se slovenščine uči namesto angleščine, 99 pa si jo je izbralo kot prosti predmet.

Rahel porast števila dijakov so zabeležili tudi na slovenski gimnaziji v Celovcu. Letos jo obiskuje 450 dijakov, 14 več kot lani. Dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu obiskuje 111 dijakov (lani 66).

V Višji strokovni šoli za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu se letos izobražuje 127 dijakov, kar je

49 več kot lani, v Šentrupertu pri Velikovcu pa 24 (+1) dijakin.

Na drugih strokovnih, splošnoizobraževalnih in poklicnih šolah se je za prosti predmet slovenščine ali k izbirnemu predmetu prijavilo 276 dijakov. Skupno število učencev in dijakov, ki se v raznih oblikah učijo slovenskega jezika, znaša v tem šolskem letu 2657.

Kljub zadovoljstvu, ki ga zbujajo globalni podatki, pa bo za dokončno oceno potrebna podrobnejša analiza.

Cerkev – KHD

Ker je koroški Heimatsdienst spet imel za potrebno, da je napadel slovenščino v cerkvi in po farah, je generalni vikar prelat dr. Frankl nanj naslovil odgovor, v katerem zavrača podtikanja in očitno željo po konfliktih v dvojezičnih farah.

Dr. Frankl objavlja sklepe sinode iz leta 1972, v katerih je zapisano, da se cerkev obvezuje pravičnosti na vseh področjih cerkvene življenja.

Število konfliktov zaradi jezika v liturgiji se je zelo zmanjšalo; tudi zaradi fleksibilnega reagiranja na socialne spremembe. Posebej je obžalovati konflikte uporabe jezika pri pogrebi, saj so tam prisotni deželani obeh jezikov, zato je dvojezičnost izraz medsebojnega spoštovanja. Za sožitje bi bilo veliko storjeno, če bi sorodniki ne vztrajali na izključno enem jeziku. Sinoda se želi v veliki meri ravnati po željah prizadetih, to pa še ne pomeni „popolnoma“.

Cerkev tudi odločno nasprotuje vsakršnemu blatenju slovenskih salezijancev in minoritov na Koroškem. Prebivalstvo je s temi zelo povezano in tega ne vidi samo oni, ki v cerkvenem življenju ne sodelujejo. Pravičnost in zaupanje nista nekaj nespremenljivega, zato se je treba zanju vedno znova truditi.

Preberite:

- različne reakcije na isto stvar
– Sturm na pisanje NT str. 2
- sožitje moramo oblikovati skupno str. 3
- Dober večer, sosed! in nacionalni praznik str. 4
- Spacal v Galeriji Rožek str. 5
- naše posojilnice v Tednu varčevanja str. 6
- odločna igra Dobljanov str. 8

60 let Kmetijske zbornice

V Hrastovici pri Celovcu so pretekli teden proslavili 60. leto koroške Kmetijske zbornice. To praznovanje so namenoma praznovali skromno zaradi težav v kmetijstvu, ki so nastale zaradi letošnje poletne suše.

Skupnost južnokoroških kmetov, katero v zbornici zastopata Janko Zwitter in Štefan Domej, pa je ob praznovanju zbornice razposlala peticijo, v kateri zahteva enakopravnost slovenščine v tej ustanovi. Z obžalovanjem ugotavlja, da je dosedanja pospeševalna in izobraževalna politika podpirala asimilacijo in izločevala slovenske kmete, zbornica pa je po zakonu obvezana, da skrbi tudi za izboljšanje gospodarskega, socialnega in kulturnega položaja njenih članov.

Zato zahteva SJK ustanovitev delovne skupine, ki bo urejevala enakopravno uporabo slovenščine na področju delovanja Kmetijske zbornice, in pa nastavitve sodelavcev pri zbornici, ki obvladajo oba deželna jezika, da bi v gremijih in pri izobraževalnih prireditvah lahko uporabljali slovenščino. Nadalje so zaželeni prispevki v časopisu „Der Kärntner Bauer“ tudi v slovenščini.

Na praznovanju v Hrastovici pa je le bilo slišati tudi slovensko besedo: družina Zwitter iz Zahomca je v okviru kulturnega programa zapela dve pesmi. Resda je to še daleč od enakopravnosti, pa vendar lahko gledamo na to dejanje kot na majhen korak na poti k samoumevemu enakopravnemu upoštevanju jezika, ki ga govori del koroških kmetov.

Zveza koroških partizanov

VABILO

Zveza koroških partizanov priredi vsako leto za Dan mrtvih na drugem pokopališču centralno spominsko svečanost v spomin borcem in proti fašizmu in vsem ostalim žrtvam fašizma, ki so darovali dvojca življenja za našo svobodo.

Letos bo centralna spominska svečanost v soboto, 31. 10. ob 15. uri na pokopališču na Radišah.

Spomnili se bomo vseh žrtev fašizma, ki počivajo na tem pokopališču. Smatramo, da je naša dolžnost, da se tem žrtvam poklonimo tudi mi, ki smo doživeli svobodo. Zato vas vabimo, da se te spominske svečanosti udeležite v čim večjem številu.

Hesoun in Haider-različna odgovora na isto temo

Povojna evropska ureditev temelji na izročilu protifašističnega odpora. Republika Avstrija je to zapisala v svojo ustavo. V državni pogodbi se med drugim tudi obvezuje, da bo spoštovala in urejala grobove vseh tistih, ki so padli v boju proti nacionalsocializmu.

Na Koroškem so se nemško-nacionalne sile tej obvezi avstrijske ustave vedno upirale. Povojne ozemeljske zahteve bivše Jugoslavije so izrabljale za stalno gonjo in diskriminacijo koroških partizanov in pravzaprav antifašističnega odpora nasploh. Gonja proti partizanskim grobiščem ima funkcijo rušiti antifašistične osnove avstrijske družbe in zato bi bilo treba do določene mere tudi rehabilitirati nacionalsocializem. Po razpadu realsocializma so nemško-nacionalne sile dobile dodatne argumente za rehabilitacijo nacionalistične ideologije. Še več, propad realsocializma po njihovih izjavah potrjuje pravilnost njihovega boja proti boljševizmu.

Vprašanje odnosa do protifašističnega odpora torej ostaja temeljno vprašanje demokracije. Ob njem se tudi danes duhovi ločujejo. Za naj navedemo dva primera:

1. Zvezni minister za delo in socialo Josef Hesoun je v pismu z dne 8. 10. 1992 predsedniku Zveze koroških partizanov Janezu Wutteju-Lucu v zvezi s pomembno prireditvijo na Robežah zapisal: „Kot demokratu in Avstrijcu mi je pomembno, da se zgodovinska resnica, tolikokrat kot je mogoče, izreče in da se poudari tako pomen koroškega odporiškega gibanja za osvoboditev

Avstrije kot tudi nepremostljivo nasprotje demokratične republike do nacionalističnega nasilstva. Tudi v imenu Republike Avstrije se Vam zahvaljujem za organizacijo prireditve“.

2. Predsednik svobodnjaške stranke Jörg Haider pa je zveznemu kanclerju Vranitzkemu dne 9. 10. letos zastavil sledeča parlamentarna vprašanja:

„Na Koroškem je Zveza slovenskih organizacij po letu 1945 za bive pripadnike postavila Tito-partizanske spomenike. To je bila ena tistih dejavnosti, ki jih je Zveza slovenskih organizacij razvila, da bi pospeševala razširjanje komunistične ideje tudi na jugu Avstrije (primerjaj parlamentarno vprašanje št. 3053/J).“

Ker so milijonske podpore iz bivše Jugoslavije za tozadevne dejavnosti usahnile in je tudi v Sloveniji propadel komunizem Titovega časa, hočejo organizacije, kot so to Zveza slovenskih organizacij, s povečanjem sredstev iz pospeševanja narodnih skupnosti očitno doseči izravnano.

Poraja se vprašanje, ali naj se iz sredstev avstrijskih davkoplačevalcev še naprej podpira tovrstno ohranjanje tradicij v smislu komunističnih Tito-partizanov. ...ali boste sledili primeru Slovenije in se zavzeli za odstranitev teh Tito-partizanskih spomenikov na Koroškem?“

V bivši Jugoslaviji se bije krvava vojna. Uničevanju kulturnih spomenikov in grobov je sledilo pobijanje nedolžnih ljudi. Od teh dogodkov smo oddaljeni nekaj sto kilometrov. S svojimi idejami pa so jim nekateri že zelo blizu.

-an-

Previdno o obmejnem prometu

Od ponedeljka, 12., do četrta, 15. oktobra je v Celovcu prvič zasedala slovensko-avstrijska komisija za obmejni promet. Ta je zadolžena za izvajanje meddržavnega sporazuma iz leta 1967 med Avstrijo in nekdanjo Jugoslavijo, ki pa ga je Slovenija po osamosvojitvi prevzela. Avstrijsko delegacijo je vodil dr. Erich Kussbach, poslanik v avstrijskem zunanjem ministertvu, slovensko pa vodja oddelka v zunanjem ministertvu Borut Mahnič.

Obe delegaciji sta preverjali možnosti za liberalizacijo obmejne prometa med obema državama, vendar velikih konkretnih dogovorov ni bilo. Ob slovenskem predlogu za svobodnejši prestop meje tudi za državljane tujih držav, je bilo

čutiti avstrijsko bojazen pred prevelikim prilivom emigrantov.

O Pavličevem sedlu ni bilo dogovorjenega nič konkretnega. Avstrijci iščejo novo možnost za speljavo prehoda preko Lesnika, vendar tam obstaja nekaj problemov z lastništvom. O prehodu Luže se niso pogovarjali. V debati o planinsko-izletniškem turizmu ni bil dosežen kak bistven napredek. O iniciativi obmejnih občin Borovlje, Sele in Tržič za ponovno odprtje prehoda na nekdanji stari cesti preko vrha Ljubelja avstrijska delegacija sploh ni bila dodbora seznanjena.

Prihodnje zasedanje te meddržavne komisije bo čez dve leti v Sloveniji.

Job – multi Jezikovno vprašanje in NT

Potem ko s konzulstvom ni bilo nič, se je gospod Karl Smolle spet spomnil na svoj Center avstrijskih narodnosti, kot smo že pravilno predvidevali. Rekli pa smo tudi, da maček pade vedno na vse štiri.

Na nedavnem občnem zboru centra, katerega oče je (alimente plačujejo seveda drugi), je bil izvoljen za predsednika. Prav tako je postal predsednik avstrijske sekcije evropskega biroja za manj razširjene jezike, pred kratkim pa je postal član odbora Mohorjeve, v odboru NSKS pa je že dolgo doma.

In seveda je tudi na tem občnem zboru gospod Smolle zastavil vse svoje sile, da bi tudi drugim manjšinam na pladnju čim lepše garniral neužiten Perntalerjev model. Po zadnjih izjavah iz vrst Narodnega sveta naj bi v „narodnostno zbornico“ volili vsi po vrsti, vsak, ki bi se na dan volitev „čutil Slovenca ali Slovenko“. Torej bi konec koncev o zastopstvu koroških Slovencev odločala tudi večina (50% plus 1 glas). Kako lahko je take volitve zmanipulirati, je jasno vsakemu povprečnejši, kot sva ti in jaz. To je jasno tudi gospodu Smolleju in Narodnemu svetu.

In ker silijo v take volitve, je razumljivo samo tako, da si od njih obetajo vsa polnomočja, da bodo ravnali v imenu manjšine – upanje na zmago pri volitvah pa je razumljivo predvsem iz vidika, da bo večina podprla tistega, ki ji bo bolj ustrezal.

In društva, katerih strešna organizacija naj bi to bila, imajo le še minimalen vpliv na svoje zastopstvo.

Gospod Smolle na vsak način ustreza predvsem večini.

Sonja Wakounig

Gledališka in lutkarska šola

V petek, 9. oktobra, se je v Ljubljani začela gledališka in lutkarska šola, ki jo organizira Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Zanimanje za to vrsto izpopolnjevanja je bilo veliko, saj so v prvi letnik sprejeli kar 30 slušateljev, največ iz Ljubljane, kar 18. Šola bo potekala vsak konec tedna.

Govorilne ure

Pokojninska zavarovalnica za delavce sporoča, da bo opravila govorilne ure v zadevi pokojninskega zavarovanja, in sicer:

v Šmohorju, 2. nov. od 8.30 do 12.00 v mestni hiši;

v Podkloštru, 2. nov. od 13.00 do 14.00 v občinskem uradu;

v Velikovem, 4. nov. od 8.00 do 12.00 v delavski zbornici;

v Žitari vasi, 4. nov. od 13.00 do 14.00 v občinskem uradu;

v Beljaku, 6. nov. od 8.00 do 12.00 v delavski zbornici;

v Bekšanju, 6. nov. od 13.00 do 14.00 v občinskem uradu.

Letos obhajamo 500. obletnico Kolumbovega odkritja Amerike. Svoje odkritje je doživel te dni tudi glavni urednik NT Janko Kulmesch. Moji izjavi na podijski diskusiji o Ortstafelsturm, namreč da se koroških Slovencev borimo za jezikovno enakopravnost in da je ljudska kultura na Koroškem izraz regije in ima zato iste korenine, ne more verjeti. Predlagam mu, da prebere knjigo bivšega predsednika NSKS dr. Joška Tischlerja „Die Sprachenfrage in Kärnten vor hundert Jahre und

heute“, ali pa da si pogleda spomenico obeh osrednjih organizacij iz leta 1955, ki govori o jezikovnih pravicah koroških Slovencev. V vseh povojnih dokumentih koroških Slovencev zahtevamo jezikovno enakopravnost v javnosti, od otroških vrtcev, uradnega jezika do dvojezičnih topografskih napisov.

Znanstveniki letos razpravljajo o pomenu Kolumbovega odkritja Amerike. Kulmeschevo odkritje pa bo ostalo njegovo „intimno dejanje“.

Marjan Sturm

Proslava v Libeličah

V nedeljo je bila v majhni koroški vasi Libeliče pomembna proslava ob 70-letnici popravka slovenske severne meje. Libeličani so se namreč ob koroškem plebiscitu leta 1920 enoglasno izrekli za priključitev k slovenskemu ozemlju v okviru tedanje države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kljub temu pa so po postavitvi meje pripadli k Avstriji. Može in fantje pa se niso dali. Toliko časa so prestavljali mejnike in z drugimi akcijami opozarjali na krivično mejo, da je mednarodna komisija v oktobru leta

1992 izvedla popravek in Libeličani so pripadli sedanjemu ozemlju Slovenije. Proslave ob tej obletnici so se udeležili tudi predsednik predsedstva Milan Kučan ter člani Matjaž Kmecl, Ciril Zlobec in Ivan Oman.

Naročite in širite „Slovenski vestnik“

Uspehohlepni voditelj svobodnjakov Jörg Haider začel je zgubljati živce: salzburške volitve niso – kakor v preteklih krogih – zaustavile samo polet koalicijskih vladnih strank, temveč hkrati tudi polet svobodnjakov; Haiderjev spor s svojim salzburškim strankarskim sodrugom Masopustom, ki je po izključitvi iz svobodnjaške stranke kandi-

ji je pripadala in jo je tudi dobro igrala; svobodnjaškim strategom s Haiderjem na čelu tak liberalen tabor očitno ni več potreben: drugače ni razumeti živčne Haiderjeve reakcije in seveda njegovih fantalinov, ki so takoj zahtevali liberalno glavo na oltar nacionalistične in ksenofobne politike.

Schmidtova se še brani

HAIDER POSTAJA ŽIVČEN

diral na samostojni imenski isti ter dosegel osebni uspeh, medtem ko so svobodnjaki stagnirali, je naznanil konec rjavo-modrega poleta.

Dolga vrsta političnih mrličev spremlja Haiderjevo vodstvo svobodnjaške stranke: od bivših sopotnikov (Candussi), vedno večerajšnjih (Trattnigova), gospodarskih strokovnjakov (Mautner Markhof) tja do prvotnega strankinega voditelja (Friedrich Peter) – Haider ni izbiral, kadar je šlo za uveljavitev strankine oblasti in moči v njej.

Zdaj javnost spremlja ponovno kolo znotraj svobodnjaške stranke: Heide Schmidt, podpredsednica stranke ter tretja predsednica avstrijskega parlamenta (in neuspešna kandidatka za mesto zveznega predsednika) se je drznila ugovarjati Haiderjevi liniji v vprašanju eksilantov, beguncev in začasno zaposlenih delavcev v Avstriji.

Doslej to ne bi niti posebno presenetilo: Schmidtova se je vedno predstavila kot liberalni figov list v vrstah svobodnjakov, ta vloga

zahtevam po prostovoljnem odstopu; toda Haider v svojih vrstah zahteva lojalnost; in te vrste so se že sestale. Trenutno še ni mogoče napovedati, kako so svobodnjaške strukture reagirale na nelojalnost podpredsednice; eno je jasno: za pravega liberalca v tej stranki ni prostora. In če ima Heide Schmidt nekaj človeškega ponosa ter toliko liberalnega značaja, kot ga kaže navzven, ne bo čakala na svojo izključitev, marveč bo sama vzela slovo od stranke, ki je samo še v posmeh demokratičnim, liberalnim in avstrijskim idealom.

To bi privedlo tudi do pikantne parlamentarne igre: kot tretja predsednica parlamenta bi Heide Schmidt – Haider sem ali tja – to tehtno državno funkcijo lahko obdržala, saj je v tem položaju izvoljena od avstrijskega parlamenta in tako neodvisna od strankarskih intrig.

Parlamentarizem, v Avstriji tako in tako še vedno nerazvit, bi doživel novo pomembnost.

dr. Franci Zwitter

OBZORNIK

Zahteve za predčasne volitve

BEOGRAD (dpa). – Kljub slabemu odzivu na nedeljskem referendumu o predčasnih volitvah v Srbiji, zaradi katerih jih naj ne bi bilo, pa se pritisk na Miloševića stopnjuje. Tandem Čosić-Panić je odločen, da jih izpelje, Miloševića pa s tem hoče prisiliti, da jih kot predsednik Srbije prepove. Tudi Črnogorci so čedalje bolj nezadovoljni s sedanjim sta-

njem v t. im. Zvezni republiki Jugoslaviji in zato podpirajo predčasne volitve. Vodstvo ZRJ si od volitev obeta odstranitev Miloševića, ki po anketah javnega mnenja uživa podporo le še 28 odstotkov srbskih volilcev, in s tem tudi ukinitve ekonomske in politične blokade proti Srbiji oz. ZR Jugoslaviji.

Na Kosovu demonstracije študentov

PRIŠTINA (STA). – Položaj na Kosovu je skrajno napet. Po ukinitvi avtonomije albanska mladina že skoraj dve leti nima pravice do šolanja v materinem jeziku, zato so v Prištini izbruhnile množične demonstracije dijakov in študentov. Na dvoriščih prištinskih šol se je na mirovnih shodih zbralo kar 150.000 demonstrantov. Prvi dan je potekal mirno, brez incidentov, prejšnji torek pa je že posredovala srbska policija. Po poročilih s Kosova je uporabila vsa sredstva prisile. V zvezi s situacijo na Kosovu opozarja na skrajno nevarnost razširitve spopadov v nekdanji Jugoslaviji in tudi preko njenih meja na Balkanu tudi sopredsednik konference o Jugoslaviji Cyrus Vance.

Nobelova nagrada Indijanki Menchu

OSLO (AFP). – Norveški odbor Nobelovega sklada je letošnjo nagrado za mir podelil gvatemalski bojevniku za človekove pravice Rigoberti Menchu. S tem je bistveno prispeval k popravni krivici, ki so jih belci v stoletjih po Kolumbovem odkritju Amerike prizadejali tamkajšnjemu avtohtonemu prebivalstvu.

Jelcin je moral popustiti

MOSKVA (dpa). – Ruski predsednik Boris Jelcin je moral v zadnjih dneh nekoliko zrahljati pritisk na Mihaila Gorbačova, ki mu je zaradi odklonitve pričanja pred ustavnim sodiščem pretel odzvem potnega lista. Spor med Gorbačovom in Jelcinom traja že skoraj leto dni. Po „neuspelem“ državnem udaru, v katerem naj bi Jelcin rešil Gorbačova, dejansko pa je sam prevzel oblast, je takoj prepovedal Komunistično partijo Sovjetske zveze ter sprožil preverjanje svoje odločitve pri ustavnem sodišču, Gorbačov naj bi v tem postopku sicer sodeloval kot priča, dejanski Jelcinov namen pa je bila politična likvidacija Gorbačova. Jelcinova oblast je proti Gorbačovu že izvedla nekaj ukrepov. Od-

vzeli so mu Sklad Gorbačova in ga prenesli v pristojnost predsednika Rusije, nadalje straho, dačo (predsedniško hišo) in službeni avtomobil.

Ob načrtovanem odvzemu potnega lista se je vmešala mednarodna politika. Ob povabilu na pogreb predsednika Socialistične internacionale Williija Brandta je protestirala nemška diplomacija, pridružila se ji je francoska, Butros Gali pa je Gorbačovu hotel izstaviti celo diplomatski potni list Združenih narodov. Kaže, da je Jelcin končno uvidel, da ima Gorbačov po svetu še mnogo prijateljev, zato je popustil in Gorbačov se je prejšnjo soboto kot eden najboljših spoštovanih gostov lahko udeležil pogreba v Berlinu.

Aktualni razgovor

s Tomažem Ogrisom, predsednikom Delovne skupnosti „Avstrijske narodnosti v SPÖ pri socialdemokratih“

„Sožitje moramo oblikovati skupno“

Tomaž, veliko se govori o novih zastopstvih koroških Slovencev; kakšno je stališče vaše delovne skupnosti?

Naj si sposodim Cankarjeve besede: narod se bori za samostojno zastopstvo, ljudstvo pa se za to prav malo briga, in ne vem, koliko jih je, ki bi sploh hoteli biti zastopani. Tisto, kar imenujemo narodni interes, je le majhen del življenjskih interesov koroškega Slovence, Avstrijca. Ne vidim potrebe, da bi kakšna zbornica urejala stvari, ki se le ob robu dotikajo jezika in kulture. To želi le ena stran narodne „elite“, ker si od tega obeta oblast; moram pa reči, da je ta oblast smešno majhna, pa tudi fantazija te elite ni kaj dosti razgibana.

Glede narodne zbornice poznamo samo en model – Pernthalerjev, proti kateremu govori toliko argumentov, ki smo jih že izčrpno objasnili. Na kaj boljšega še čakamo. Kljub temu pa bi se morali najti, da bi si ustvarili nekakšno koordinacijsko telo, da bi nastopali čimbolj složno. Eno tako telo že obstaja: to je svet kot svetovalni organ pri Uradu zveznega kanclerja. V njem ni bilo nikoli težav pri usklajevanju.

Ko smo ravno pri sosvetu: iz vrst NSKS leti precej kritike na pristojnega uradnika, ki da ne izvaja sklepov sosveta.

Pristojni uradnik dr. Tichy je po mojih ocenah oseba, ki se močno zavzema za interese narodnih manjšin, če pa ni na liniji NSKS, je to v naravi stvari, zlasti še, če ta hoče igrati neko oblastno vlogo. Na ravni sosveta je delo resno, vprašanje pa je, kako politika reagira na sklepe, kajti ta je prisotna za njihovo izvajanje in ne pristojni uradnik. Ta zadeva ni povsem zadovoljiva in treba bi bilo novelirati celoten zakon o narodnostnih skupnostih, posebej pa sestav in pristojnosti sosveta. Ta bi lahko imel pravice suspenzivnega veta. Če vlada sklepov sosveta ne izvede, bi morala to utemeljiti, če pa je nekaj sklenila in se sosvet s tem ne strinja, bi morala še enkrat razpravljati in sklepati. Ne morem pa si predstavljati, da bi vlada prepustila pristojnost s tem, da bi sosvetu prisodila pravico absolutnega veta – tega ne bi storila nobena državna avtoriteta.

Kaj meniš o zastopstvu koroških Slovencev v deželnem zboru. Je tak mandat sploh zaželen in če, na kakšen način bi bil uresničljiv?

Prvič: tak mandat bi v deželnem zboru sploh ne imel kaj dosti početi. Manjšinska zaščita je predvsem zvezna zadeva, če ne celo mednarodna. Tudi kot Slovenci smo del avstrijske družbe in

zato je mandat, ki bi se ukvarjal samo z narodnostnimi pravicami, premalo. Morali bi se integrirati, aktivno vključevati vsepovsod, kjer živimo in delujemo, tudi v politiki. Treba je najti pot do vseh instrumentarijev avstrijske demokracije, in stranke so ena od teh možnosti. Stališče slovenskih socialdemokratov je, da služimo delu tistih ljudi, ki se nima za narodno elito, tako da se vključujemo v politično življenje, ob tem pa se zavzemamo tudi za tako imenovane narodnostne pravice, ki se v glavnem omejujejo na jezik, kulturno in izobraževanje.

Socialisti ste se izrekli za model, da bi bili na strankinih listah ljudje, govorniki za manjšine, ki so deklarirani Slovenci oz. se borijo za pravice koroških Slovencev.

Najprej – težave imam s pojmom „deklariran Slovenec“, prav tako z „borci za manjšinske pravice“, vsekakor pa naj bi Slovenec imel svoje mesto v legislativi. Tudi ta instrument demokracije oblikovanja družbenega življenja mora biti dostopen. Tak mandat naj ne bi zastopal samo manjšinskih pravic, sodeloval naj bi na vseh področjih, poleg tega pa naj bi bil tudi nekakšen ekspert za manjšine. Upoštevati je treba, da imamo tudi kot Slovenci najrazličnejše interese in nesmiselno nas je tiščati v šablono, da smo tedaj dobri Slovenci, če se borimo izključno za narodnostne pravice.

Povsod v zakonodajnih telesih pa so ljudje, ki se posebej zavzemajo za določena področja, taki naj bi se tudi za slovensko govoreče Korošce, kajti človek lahko gradi svojo identiteto tudi na jeziku.

Kako priti do mandata?

Gre za to, da nisi izključen, za kaj takega pa ni potreben posebno deklariran mandat. Sožitje moramo oblikovati skupno. Pot v deželni zbor ima veliko variant: preko virilista, preko etnične stranke, poznamo pa tudi razne integracij-

S Tomažem Ogrisom se je pogovarjala Sonja Wakounig

ske modele. Virilni mandat naša delovna skupnost odklanja, ta bi bil res samo pajac v deželnem zboru, ki bi sem pa tja smel govoriti, sicer pa ne bi imel možnosti učinkovitega sodelovanja, ker ne bi bil vključen niti v podobore. Poleg tega bi imel pravico glasovanja le ob določenih priložnostih.

Za tako varianto je pravzaprav možnost že zdaj, saj v deželnem zboru lahko govorijo tudi izvedenci, če to želita dve tretjini poslancev. Zdaj, ko so razpravljali o desetem oktobru, bi lahko poklicali tudi Slovence, da bi povedal svoje. Tega niso storili in menim, da tudi virilist ne bi imel kaj več pristojnosti kot tak izvedenec.

Velik pomislek dela koroških Slovencev proti eni sami osebi, ki bi zastopala njihove interese, je, da bi le-ta de facto odločala o zahtevah ali sklepal kompromise brez pristanka pretežnega dela ljudi. Češ, enkrat smo se že opekli, ko so govornika za manjšine pri ZAL v parlamentu enostavno deklarirali za poslanca Slovencev in rekli – Slovenci so „za“.

Pojem „interesi“ bi bilo treba natančneje definirati. Izkazalo se je, da tudi osrednji organizaciji nista zadeli interesov narodne skupnosti in večina slovensko govorečih se je od njih poslovila.

Ali ni bolj učinkovito, če ljudje nastopajo skupno?

Dvomim. To je za tiste, ki imajo oblast resnično v rokah, nadse prijetno, če jim ni treba razpravljati z vrsto ljudi, pač pa imajo nasproti samo enega, ki reče svoj „da“ ali „ne“, potem pa že tako ravnajo po svoji glavi. Gre za osveščanje in obveščanje večine, kar morajo v veliki meri opraviti večinske strukture. Usklajevanje pa je potrebno; tudi DS išče vezi, kontakte z vsemi strukturami koroških Slovencev. Ne rečem pa, da moramo nastopati „kot en moč“, celo prepričan sem, da bomo bolj uspešni, če bomo nastopali kot mnogi možje in žene. Vsak se mora uveljaviti na svojem mestu, da bodo pravice naše svojo sprejemljivost, da bo sožitje zaživel. Etnocentristična politika je že zdavnaj preživela, to je le še ostarenek iz prejšnjih časov ali pa zelo tragičen pojav sodobnosti.

Tako imenovana „atomizacija“ raznih skupin, razdrobljenost, je na vsak način samo obogatitev družbenega življenja, tragika slovenske narodne skupnosti pa bi bila, če bi se ne znali več dogovarjati, če bi drug drugega le blatili in videli v njem le nasprotnika in tekmeča, celo sovražnika. To se tu in tam dogaja, mislim pa, da ljudje takim tendencam ne nasedajo več.

Hvala za pogovor!

Dober večer, sosed! in nacionalni praznik

Pod geslom *Dober večer, sosed!* nekatera slovenska prosvetna društva pripravljajo kulturne večere na predvečer avstrijskega nacionalnega praznika. Zamisel je bila od vsega začetka jasna: srečevanje z nemško govorečim sosedom, zblíževanje na kulturnem področju. Nekoliko v ozadje pa je potisnjeno vprašanje, kakšen pomen dajemo 26. oktobru kot avstrijskemu nacionalnemu prazniku, ki že sicer nikoli ni bilo povsem prisotno.

Sedaj dejansko preti nevarnost, da spričo zblíževanja in združevanja evropskih držav – prizadevanje Avstrije, da se priključi ES – kmalu ne bomo več prepoznali pomena in politične vsebine tega praznika. S poskusi centralizacije političnih, gospodarskih, kulturnih in ekoloških prvin preti vsesplošno izravnavanje in poenotenje v imenu združevanja Evrope. Naj zaradi tega gredo specifične prvine jezikovne, kulturne in druge identitete posameznih evropskih regij, držav in narodov v izgubo?

V splošni zavesti avstrijskega prebivalstva 26. oktober vedno bolj istovetimo z množičnimi pohodi v korist zdravja, malokdo pa še ve, da je 26. oktober simbol neodvisnosti in svobode avstrijskega prebivalstva. To je praznik, ki naj bi vse Avstrijce opominjal na zablode na poti k neodvisnosti in vzpostavitvi svobodne republike in je hkrati opozorilo, da svoboda in neodvisnost obvezujeta, da v smislu polpreteklih izkušenj ne ponovijo usodnih napak, ki so Avstrijo že privedle na rob propada.

Vključitev Avstrije v evropske povezovale tokove je lahko demokratično dejanje, v kolikor gre za odpiranje togih meja, za zblíževanje ljudi in držav ter za prepletanje različnih jezikov in kultur. Taka integracija pa je v nasprotju z nemškonacionalno tezo, ki pravi, da je avstrijska nacionalna zavest sestavni del nemško govorečega kulturnega in življenjskega prostora. Iz prakse vemo, da nemški nacionalizem tudi v današnji preobleki pod pretvezo skuša razširjati revanšistično in pangermansko ideologijo.

Po mojem mnenju se je avstrijska nacionalna zavest najbolj odločilno izoblikovala šele v pro-

tifašističnem boju, kar ji daje demokratičen značaj in jo prav v tem druži s slovensko narodno zavestjo. Dandanes obe druži dejstvo, da so nasprotniki koroških Slovencev tudi nasprotniki teze o lastni avstrijski nacionalni identiteti. Teza o čisti nemški identiteti je teza nemškonacionalne ideologije. Heimatdienst govori o nemški avstrijski zavesti, o nemški kulturi, o nemškem življenjskem prostoru..., govori z izrazoslovjem etnično čistega nacionalizma.

Prav nič ne preseneča, da nacionalističnim silam ne ustreza Evropa enakopravnih regij, kultur in jezikov, pa tudi ne taka Avstrija, ki bi se s svojim lastnim in samostojnim duhovnim in kulturnim profilom začela integrirati v združeno Evropo. V tem primeru nacionalizem in šovinistična mržnja vplivata razdruževalno in izpodbijata zgodovinsko tradicijo identifikacijskih vezi z avstrijsko državo.

Koroški Slovenci lahko opravljamo integrativno vlogo pri nadaljnjem razvoju avstrijske identitete v procesu evropskega združevanja pod pogojem, da se narodna zavest z enakopravnim in enakovrednim uveljavljanjem jezika in kulture v avstrijskem družbenem življenju in pripadnost k avstrijski naciji in državi ne izključujeta, pač pa med seboj dopolnjujeta – v smislu razvoja kulture sožitja v večjezični avstrijski družbi.

Res je, da avstrijsko prebivalstvo s tako opcijo še ne zna živeti, avstrijska identiteta je slabo razvita, za povprečnega Avstrijca je v bistvu nekaj neprepoznavega. 26. oktober to v veliki meri potrjuje. Slovenci mu posvečamo celo več pozornosti kot nemško govoreči sodeželani.

Verjetno je v tem tudi eden izmed glavnih razlogov, da z dobrim namenom pripravljene prireditve pod geslom *„Dober večer, sosed!“* ne najdejo tolikšnega odmeva, ki bi si ga zaslužile. Pozitivnih odmevov z nemško govoreče strani je vsekakor premalo.

Koncepti za take prireditve kažejo, kako ustvarjati kulturo sožitja, vendar je ena prireditev v letu premalo.

Premalo pa je tudi tveganje, da bi se nekoliko bolj resno lotili zblíževanja na tistih stičiščih, kjer to kultura že po svoji naravi dopušča.

Dr. Janko Malle

MePZ Podjuna „...v Ameriki“ Pevska sezona MePZ Podjuna v polnem teku

V soboto in nedeljo, 3. in 4. oktobra, je imel MePZ Podjuna pod vodstvom prof. Toneta Ivartnika, že prve koncertne nastope v pevski sezoni 92/93 – sicer ne v Ameriki, kot bi morda kdo domneval ob zgornjem napisu, temveč v Pinkovcu (Guttenbach) pri gradiščanskih Hrvatih. Vrnili smo obisk tamkajšnjemu pevskemu zboru in folklorni skupini, ki sta na naše povabilo gostovala v Pliberku lansko leto vigredi.

Nad vse prijazen in skrbno pripravljen sprejem je tako navdušil naše pevke in pevce, da so pri večernem samostojnem koncertu dali vse od sebe, čeprav je bil zbor zaradi odsotnosti nekaterih pevcev malce okrnjen.

Člani MePZ Podjuna na Gradiščanskem

„Koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati imamo vsaj tri pomembnejše skupne značilnosti, ki nas družijo,“ je dejal predsednik MePZ Podjuna Fric Kert, „namreč: sorodni smo si po krvi in jeziku, živimo kot narodne skupnosti v Avstriji ter skupno poskušamo ohraniti našo jezikovno in kulturno dediščino našim prihodnjim rodnom in tako prispevati naš delež k zblíževanju med sosedmi v medsebojnem spošto-

vanju in upoštevanju.“

Poslušalci, ki so se v velikem številu s tamkajšnjim županom vred zbrali v lepi farni cerkvi, so naše petje nagradili z navdušenim aplavzom, naša Janja pa je morala zapeti prelepo koroško „Pojdam v Rute“ kar dvakrat. Za boljše razumevanje pesmi je poskrbela gospa Irena Žele, ki je predstavila naš zbor in z vezno besedo vodila naš koncert. Gradiščanskim Hrvatom je tudi povedala, da je bil naš zbor ustanovljen kot kulturni odgovor na nekulturno podiranje dvojezičnih krajevnih tabel leta 1972 na južnem Koroškem. Koncert je izzvenel z „reklamno“ pesmijo v Pliberki, v jormaci.

Petja pa kar ni hotelo biti konec, saj se je nadaljevalo pri

kako je sodelovala vsa farna skupnost, da bi bil praznik čim lepši. Le sveti Peter za vse to ni imel razumevanja – mi pa zanj ne.

Po prisrčnem slovesu smo se opoldne odpravili proti Güssingu, kjer smo si na gradu ogledali nadvse zanimivo deželno razstavo „... nach Amerika“, ki dokumentira izseljevanje mnogih gradiščanskih deželanov v Ameriko v letih med 1876 in 1910 ter po prvi in drugi svetovni vojni, kamor so šli iskat več in boljšega kruha. Pravijo, da je Chicago glavno mesto Gradiščanske, ker tam živi več Gradiščanov kot v Eisenstadtu. Videli smo, kako so se pri mnogih emigrantih optimistična pričakovanja sprevrgla v veliko razočaranje; mnogi so morali plačati celo z življenjem.

Po kosilu v vinski četrti Heiligenbrunn smo krenili v Moschendorf, kjer se nahajata vinogradniški muzej in vinoteka. Žal nam je močan dež preprečil podroben ogled. Vsaka stvar pa ima dve strani: tem dlje smo se lahko tolažili s „Uhudlerjem“ pristnim naravnim vinom, ki nas je ogrelo in spet namazalo grla za petje in veselje, da smo imeli „ontle“ spraviti vse pravočasno v avtobus. Tam se nam je naš dirigent zahvalil, da smo ga kljub naši tokratni okrnjenosti spet prijetno presenetili, pa tudi, ker pri vajah včasih že obupava zaradi naše nepozornosti in netačnosti.

Doma pa nas čaka še mnogo dela, ker smo si za to sezono zastavili precej nalog, ki jim bomo kos le z veliko zavzetostjo in marljivostjo.

Nežka Kert

Jubilejno srečanje v Kapli

Leta 1972 so se na pevskem nastopu v Kranju skorajda slučajno srečali zastopniki in člani štirih pevskih zborov – pevskega zbora „Vasilij Mirk“ iz Proseka-Kontovela, pevski zbor „Svoboda“ iz Stražišča pri Kranju, pevski zbor „Bratov Milavec“ iz Brežic in pevski zbor „Zarja“ iz Železne Kaple. Domenili so se, da se bodo srečali vsako leto, izmenično v drugem kraju. In tako je bilo v soboto, 17. oktobra v Železni Kapli že njihovo dvajseto srečanje.

Kljub krizam in mnogim spremembam, tako v družbi kot tudi pri posameznih zbora, srečanje nikoli ni izpadlo in je bilo res, kot domnjeno, vsako leto. Lepo pripravljena dvorana je v soboto zvečer kljub slabemu vremenu prijazno sprejela številne obiskovalce in oder so napolnili pevci. Predsednik SPD „Zarja“, ki je bilo organizator tega srečanja, Jože Blajs je med obiskovalci pozdravil tudi številne častne goste in poudaril, kako lahko zelo preproste stvari in slučajna zasedba poveže ljudi skupnega hote-

nja preko državnih meja in preko desetletij. Podobne misli in želje, da se to srečanje nadaljuje, so izrazili tudi drugi govorniki, in sicer župan občine Brežice inž. Teodor Ordanič, župan občine Železna Kapla dr. Dietfried Haller, predsednik ZKO Kranj inž. Andrej Košič, Marjan Verša, tajnik društva „Vasilij Mirk“ in predsednik SPZ dr. Gustav Brumnik, ki je udeleženi zborom čestital k tem srečevanju. Član predsedstva Zveze kulturnih organizacij Slovenije Ernest Ferk pa je vsem štirim zborom prav za opravljanje te zamisli in za gojitev slovenske pesmi izročil visoka priznanja Slovenske pevske zveze in ZKO občine Brežice.

Zbori so se predstavili s po štirimi pesmimi, prireditve pa je izvenela s štirimi skupnimi, kjer je pri zadnji pesmi, prirejani za mešani pevski zbor, bilo na odru 145 pevcev in pevk. Družabni del srečanja pa se je zaključil v hotelu Obir.

Organizatorji 20. Srečanja v železni Kapli se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so s svojim trudom prispevali k uspehu prireditve in seveda tudi domačemu pevskemu zboru, ki se je pod vodstvom Gabriela Lipuša po skoraj enoletni pavzi toliko bolj presenetljivo in ubrano predstavil domači publiku in svojim prijateljem pevcem ostalih treh zborov.

L.O.

Nastop štirih pevskih zborov

Popis na Gradiščanskem

Rezultat ljudskega štetja je pokazal, da je na Gradiščanskem število prebivalcev, ki so navedli hrvaščino kot pogovorni jezik, rahlo naraslo na 19.000. Prav tako je madžarščino vpisalo več ljudi kot še pred desetletimi leti.

Osebe, ki govorijo hrvaško ali madžarsko, so po deželi bolj porazdeljene kot nekoč. Čeprav je delež imenovanih jezikov v dvojezičnih občinah nekoliko nazadoval, pa je v nemško govorečih občinah porasel.

Oktet Suha spet navdušil Bilčovščane

Kljub turobnemu in deževnemu vremenu preteklo soboto zvečer je Oktet Suha v bilčovsko ljudsko šolo privabil precejšnje število poslušalcev iz Bilčova, nekaj pa jih je bilo tudi iz drugih krajev. Zagotovo jih je nekaj prišlo zaradi pevca Sigija Kolterja, priženjenega v Bilčovsu, a večino je privabil kvalitetno petje Suhljanov.

Goste je pozdravil domači moški pevski zbor SPD Bilka s pesmima Urška in Amor v čolnu v slovenskem in italijanskem jeziku. Dirigent Mirko Laussegger je Bilčovščane dodobra izpilil, njihova izvedba obeh skladb je bila prav dostojen uvod v koncert suškega okteta.

Oktetovci so izvedli zaokrožen koncert slovenskih umetnih in narodnih pesmi z vključitvijo nemške in črnske duhovne pesmi, poživili in začinili pa so ga še s t. im. polit. songi. Med umetnimi je vsekakor treba omeniti zahtevno

Simonitijevo Pesem galebu, nemška Tanzen und springen je bila osvežujoča. Polit. songi pa so kljub besedilu v podjunščini vnesli v koncert našo narodnostno stvarnost (Anzej, Korajžno pred pogvaj). V spored pa so za mladež vključili tudi vsem zano Marko skače, dodatek pa zaključili z vsem znanimi Žabami.

Petje suškega okteta je intonirano zelo čisto, glasovno razkošno z dokaj izenačenimi kvalitetami glasov (nekoliko izstopa bas) dikcija je jasna, dinamika navdušujoča. Izraznost in zvok dopolnjujejo s prostorskim menjavanjem pevcev in z neklasično postavitvijo glasov.

Še dodaten vtis napravi povezava, ki zna biti resna in šegava (Bertej Logar) ter branje pesmi koroških avtorjev – tokrat Gustava Januša, Andreja Kokota, Janija Oswalda in Hermana Germa (Branko Kolter). **J. R.**

Zvočni Oktet Suha

Lojze Spacal v Galeriji Rožek

Po razstavah Gieselberta Hockeja in Wernerja Berga je predstavitev slovensko-italijanskega velikana likovne umetnosti Lojzeta Spacala zagotovo največji galerijski uspeh Marije Šikoronja v Rožeku.

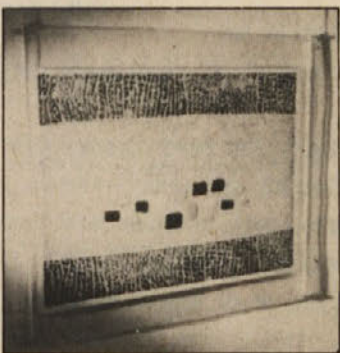
V soboto zvečer se je na odprtju zbralo razveseljeno lepo število ljubiteljev likovne umetnosti obeh narodnosti, med njimi tudi italijanski konzul v Celovcu Nicola de Tullio. O umetniku in njegovem delu je spregovoril Gregor Pintar, vodja galerije Sv. Donat v Piranu, razstavo pa je odprla galeristka Šikoronja.

Čudovita umetniška dela Lojzeta Spacala so iz tematskih kompozicij umetnikovega ustvarjanja stilno sicer nekoliko različna, vse pa odlikavajo njegov notranji svet kot refleks Krasa – tako slovenskega kot italijanskega. Ob poglobitvi v grafike opazovalec začuti plemenito trdoto obdelanega kamna, arhitekturno posebnost kraških vasi, suhe zidove zloženega kamna, vso krajinskost v prelivanju krp rodovitne zemlje z goličavami, poraslimi z brinjem in boričevjem. Za vsem tem nizanem pa je čutiti kraškega človeka in njegov pot pri obdelavi težke rdeče zemlje za

vinsko trto ali kamna za svoje bivanje. Spacalove črte so jasne, izostrene, njegove barvne ploskve se prelivajo in stapljajo v izvirno kraško vzdušje.

Slikar in grafik Lojze Spacal se je rodil leta 1907 v Trstu. Kmalu je izgubil očeta kamnoseka in se ob materi perici že z enajstimi leti začel sam preživljati. Njegova slikarska pot se je začela v pregnanstvu v južni Italiji po aretaciji leta 1929 zaradi protifašistične dejavnosti. Med vojno so ga spet zaprli in ga poslali v taborišče Corropoli. Razstavljal je začel leta 1937 na skupinski razstavi v Trstu, pozneje, po vojni, pa je redno sodeloval na beneškem Bienalu in na velikih razstavah po Italiji, Jugoslaviji in drugje po svetu.

Jože Rovšek

Lojze Spacal: Kraška vas.

Slovenski vestnik čestita!

Gospo **Gitki Fleiss** iz Škofič za god;

gospo **Sabini Schweiger** iz Struge za osemdeseti rojstni dan;

gospodu **Francu Bogataju** iz Celovca za okrogli življenjski jubilej;

gospo **Ani Ogris** iz Stranj za osebni praznik;

gospodu **župniku Maksu Mihorju** iz Kotmare vasi za god;

gospo **Brigiti Lutnik** iz Žvabeka za dvojni praznik;

gospo **Fridi Marketz** za rojstni dan;

gospo **Brigiti Ehrenberger** z Metlove za rojstni dan in god;

gospodu **Lenciju Novaku** z Obirskega za 60. rojstni dan;

gospodu dipl. inž. **Francu Konciliji** iz Šentvida za rojstni dan;

dirigentu mag. **Stanku Polcerju** iz Šentjakoba za minuli rojstni dan, čestitkam se pridružuje tudi SPD „Danica“;

gospo **Astrid Hobel** iz Nagelč za rojstni dan;

gospo **Ursuli Lipnik** iz Lovank za 80. rojstni dan in god;

gospodu **župniku Simonu Wutteju** iz Žvabeka za 60. rojstni dan;

gospo **Antoniji Podgornik** iz Apač pri Galiciji za 78. rojstni dan;

za osebne praznike članom društva upokojencev Šentjakob: **Dini Rasinger** iz Šentpetra, **Urški Lepušic** iz Podgorij, **Tonetu Kajžniku** iz Rožeka in **Floriju Koschatu** iz Podgorij;

gospodu **Luki Terbovsku** s Prevalj za 82. rojstni dan;

gospo **Tereziji Schunig** iz Kazaz za 82. rojstni dan;

gospo **Tereziji Kerbitz** iz Vogrč za osebni praznik;

gospo **Mariji Kraut** z Bistrice za osebni praznik;

gospo **Uršuli Krištof** iz Vidre vasi za osebni praznik;

gospo **Mariji Pahtev** iz Pliberka za osebni praznik;

gospo **Milki Blažej** s Suhe za osebni praznik;

gospodu **Karlu Polancu** z Dvora za osebni praznik;

gospodu **Hanzeju** iz gospo **Ludmili Dumpelnik** iz Štebna za osebne praznike;

gospo **Uršuli Zergoj** iz Kazaz za osebni praznik;

gospo **Uršuli Markovič** iz Vinogradov za osebni praznik;

gospo **Katarini Petschnig** iz Smarkeža za osebni praznik;

gospodu **Gregorju Slugovcu** iz Lancove za osebni praznik;

gospo **Miciji Hribnik** iz Borovelj za 70. rojstni dan;

gospo **Miciji Kunčič** za 50. rojstni dan;

gospodu **prof. Antonu Traunu** iz Lovank za rojstni dan;

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

KELAG pristal na odškodnino

Prejšnji ponedeljek so v Ljubljani končno podpisali odškodninsko pogodbo za odvzeto vodo reke Bistrice ob zgraditvi hidroelektrane Golica/Koralpe. Po določitvi pogodbe bo koroška električna družba Kelag krajevni skupnosti Muta izplačala 25 milijonov šilingov, ki jih bo leta porabila za zgraditev kanalizacije s čistilno napravo, ureditev struge reke Bistrice in nekaterih perečih problemov v lokalnem programu, povezanih z zgraditvijo hidroelek-

trane. Za Kelag je pogodbo podpisal njen direktor dr. Hermann Egger, za slovensko stran pa minister za urejanje okolja Miha Jazbinšek, predsednik izvršnega sveta radeljske občine Franc Fras in predsednik KS Muta Anton Šrajner.

Hidroelektrana Golica obratuje od novembra 1990, jez pa bo do vrha napolnjen prihodnje leto; ta čas je gladina vode še 14 metrov pod dokončno dovoljeno višino.

Modernizacija Slovenskih železnic

Strokovnjaki Slovenskih železnic in Iskre Telekom so na mednarodnem simpoziju o elektroniki v prometu predstavili digitalni prometni sistem DIPSII, ki ga bodo železnice uvedli v treh fazah in s tem v veliki meri modernizirali upravljanje vlakovnega prometa. Vsi progrovni odseki bodo povezani v enotnem elektronskem sistemu, z UKV

napravani, telefonijo, kar zahteva moderen železniški promet.

In še to: Potovanje z Inter City vlakom Kras od Ljubljane do Benetk je od 1. oktobra dalje za petino cenejše, do Trsta je treba odšteti 739, do Benetk pa 1409 tolarjev. Informacije posredujejo na tel. številki 061/318 878.

ŠIRITE SLOVENSKI VESTNIK

Informacija o volitvah za slovenske državljane v Avstriji

82. člen novega volilnega zakona določa:

„Volilci, ki so na dan glasovanja v tujini, ker tam začasno ali stalno prebivajo, lahko glasujejo po pošti ali na diplomatsko-konzularnem predstavništvu (DKP) Republike Slovenije, če to sporočijo republiški volilni komisiji najkasneje 30 dni pred dnem glasovanja in če država, v kateri prebivajo, dopušča tako glasovanje oziroma če to omogoča meddržavni sporazum. Če volilec glasuje po pošti, se glasovnica upošteva, če je kuverti z glasovnico priložena volilna karta, potrjena od DKP RS ali organa države, v kateri stalno ali začasno prebiva.“

Glede na to, da v Avstriji ni ovir za takšno glasovanje po pošti za tuje državljane (glasujejo lahko tudi dvojni državljani), je potrebno za glasovanje upoštevati naslednja, navodila:

Slovenski državljani, ki začasno ali stalno biva v tujini, lahko po pošti glasuje iz tujine le, če to svojo odločitev sporoči Republiški volilni komisiji, SLO-61000 Ljubljana, Resljeva 4.

Vsak volilec svojo odločitev sam osebno sporoči Republiški volilni komisiji in ne preko DKP Republike Slovenije.

Volilec mora sporočiti tudi volilno enoto, v kateri želi voliti, da bo vpisan v volilni imenik tiste volilne enote.

Republiška volilna komisija bo glasovnico in volilno karto poslala neposredno na naslov volilca. Zato je potrebno sporočiti svoj točen naslov v tujini. Volilci bodo potem volilno karto – oz. svojo identiteto – potrdili na DKP RS (v Avstriji je to veleposlaništvo na Dunaju ali generalni konzulat v Celovcu) ali pa pri notarju. Vsak volilec bo moral za overitev volilne karte poskrbeti sam pri enem od obeh navedenih predstavništev.

Volili bodo lahko tisti državljani Republike Slovenije, ki bodo to lahko dokazali z uradnim dokumentom (slovenski potni list, odločba, potrdilo o državljanstvu, izpisek iz rojstne matične knjige).

Volitve se bodo opravljale izključno po pošti, ne pa na DKP Republike Slovenije.

Volitve bodo v nedeljo, 6. decembra 1992.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 22.10. 10.00	Lj. šola 24 Celovec	Prva obletnica Javne dvojezične ljudske šole 24 v Celovcu,	Ebentahalerstr. 24
Četrtek, 22.10. 14.00	Posojilnica-Bank Podjuna v Sinči vasi	Otvoritev novoobnovljenih prostorov	
Petek, 21.10. 20.00	v farni dvorani v Šentjakobu	Zbledele vizije – Recital ob 500. letnici odkritja Amerike nastopa gledališka skupina VŠGP iz Šentpetra. Režija: Marjan Sticker	SPD „Rož“
Petek, 23.10. 19.30	v gostilni Hafner v Žvabeku	Srečanje v Žvabeku s pevsko instrumentalno skupino Žvabek in s Friedbertom Kerschbaumerjem. Posebno presenečenje!	Soc. dem. mladina
Sobota, 24.10. 19.30	v farni dvorani v Šmihelu	Jubilejni koncert in predstavitev nove kasete ansambla „Korenika“ ob 10. obletnici obsoja. Sodelujejo: Kvartet bratov Smrtnik in Oktet Suha	
Sobota, 24.10. 19.30	Gospod. šola v Šentrupertu pri Velikovcu	Salon Expon – nastopa gledališka skupina KPD „Planina“ iz Sel. Režija: Franci Končan.	
Sobota, 24.10. 20.00	v kulturnem domu v Ledincih	Caritas in naša pomoč predava: Peter Quendler z diapozitivi	SPD „Jepa-Baško jezero“
Sobota, 24.10. 19.00	v stari šoli v Svečah	Kulturna prireditve ob avstrijskem državnem prazniku. Slavnostni govor: dr. Matevž Grlic. Nastopata: Tone Kuntner, pesnik in igralec, MoPZ Kočna	SPD „Kočna“
Nedelja, 25.10. 10.30	zbirališče v Tukah	Pohod po Radišah – Strančiče – Sojnica	SPD „Radiše“
Sobota, 7.11. 20.00	v gostilni Podobnik v Beli pri Zel. Kapli	Martinovanje z Orig. Oswalder Triom s Štajerske in Fantovskim kvartetom iz Šmarjete v Rožu	Alpski klub „Obir“
Sobota, 7.11. 20.00	Südbahngürtel 24 v Celovcu	Marička – krstna predstava – prikaz koroškega mita okoli 10. oktobra	Plesni teater „Ikarus“
Sreda, 11.11. 19.30	v domu v Tinjah	Predavanje: Ali smo na vse veke obsojeni na nezaupanje in predsodke na južnem Koroškem? Predava: Jože Marketz	Dom v Tinjah
Petek, 13.11. 20.30	v Cankarjevem domu v Ljubljani	Adriano Banchieri: FESTINO – madrigalna komedija, nastopa Hortus musicus iz Celovca	
Nedelja, 15.11. 14.30	Neue Burg v Velikovcu	Osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze Kol'kor kapljic tol'ko let – napitnice in pesmi o vinu. Moderator: Janez Hočevnar-Rifle	SPZ Celovec

RAZSTAVE

CELOVEC

– Rudniški muzej – Kinkstraße 6, Kolumb ob Vrbskem jezeru (do 31.10.)

Deželna galerija – Razstava del Güntherja Domeniga (do 1. 11.)

Galerija v mestni hiši – Classical american graffiti writers and high graffiti artists (do 31. 10.)

Hiša umetnikov – Thomas Zaunschirm: Frau Grau Schön, Kolumb prekriža koroško meglo (do 23. 10.)

BILČOVS

– Posojilnica Bilčovs – Ivan Klarič, fotografije (med uradnim časom)

TINJE

– Dom v Tinjah – Stana Lušnic – Arsovska, oljni pasteli (do 4. 11.)

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – razstava del Lojzeta Spacala

Naše posojilnice v Tednu varčevanja

Kot vse bančne ustanove se tudi naše posojilnice pridno pripravljajo na povečan obisk v Tednu varčevanja in načrtujejo dejavnosti za pridobivanje novih varčevalcev. Najbolj zveste pa bodo tudi letos nagradile. Povprašali smo poslovodje in nameščence posojilnic, ki so nam o dejavnostih ob koncu tega in v prihodnjem tednu povedali:

Jožko Nachbar, **Posojilnica-Bank Pliberk**: Seveda pričakujemo povečan promet in tudi precejšnjo gnečo. Za Teden varčevanja smo gospodinjstvom razposlali informativne letake in jih povabili, naj obiščejo našo banko in njene filiale. Povsod pripravljajo za obiskovalce tudi malico. V naši osrednji stavbi v Pliberku pa bomo poleg tega pripravili tudi razstavo lutk Katoliškega društva Šmihel.

Stanko Pörtsch, **Posojilnica-Bank Bilčovs-Hodiše-Škofiče**: V prostorih škofiške posojilnice pripravljamo skupaj z otroškim vrtcem bazar lutk, kot vedno bodo varčevali tudi tokrat prejeli darila.

Boštjančič Ani, **Posojilnica-Bank Bilčovs**: V posojilnici v Bilčovsu bomo povabili na obisk otroški vrtec in malčkom predstavili banko in jih obdarili.

Jože Plesnik, **Posojilnica-Bank Podjuna, Dobrli vas**: V četrtek, 22. oktobra ob 14. uri bomo v Sinčni vasi odprli prenovljeno stavbo tamkajšnje filiale, letos se bomo prvič predstavili v ljudski šoli v Dobrli vasi, kjer bi radi spodbudili šolsko varčevanje, sodelovanje z vrtcem in ljudsko šolo v Šentprimozu in ljudsko šolo Škocijan pa je že utečeno.

Nužej Furjan, **Posojilnica-Bank Železna Kapla**: Razposlali smo letake in poskrbeli za dobro reklamo. Obiskali bomo varčevalce na šolah v Železni Kapli, v Žitari vasi in na Obirskem. Naš poudarek v Tednu varčevanja bo na pridobivanju mladih varčevalcev.

Janko Ottowitz, **Posojilnica-Bank Šentjakob**: Za propagando smo pripravili poseben letak, ki ga je izdelal poslovodja hodiške posojilnice Franci Spitzer. Posebnih akcij v šolah sicer ne bomo imeli, vsi naši varčevalci in stranke pa bodo v posojilnici in njenih filialah prejeli darila.

Franc Kelih, **Posojilnica-Bank Borovlje**: Teden varčevanja bomo posvetili mladim, v ta namen bomo povabili učence boroveljskih ljudskih in glavnih šol. Obdarovanje pa je tudi pri nas že tradicionalno.

Aleks Šimenc, **Posojilnica-Bank Celovec**: Poleg povečanega prometa in obdaritve naših strank bomo v tem tednu povabili v našo banko učence obeh dvojezičnih celovških ljudskih šol, Mohorjeve in javne.

Pepca Kattinig, **Posojilnica-Bank Zila**: Ta teden bo pri nas posebno slavnosten, saj se pripravljamo na praznovanje 100-letnice naše posojilnice in tudi filiale na Ločilu. V ta namen smo razpisali tekmovanje mladih risarjev. Likovne izdelke bodo oddali na Dan varčevanja, na svečani 100-letnici, 14. novembra, pa jim bomo podelili nagrade. Pa še eno zanimivo tekmovanje smo si umislili. Imeli bomo vrečo, v kateri bo za 5.000 šil. kovancev. Kdor bo najbližje uganil njeno težo, bo vsebina njegova.

ZVEZA-BANK POSOJILNICA-BANK

V okviru 1. strokovnega sejma za antikvitete, umetnosti in naložbe kapitala

GELD & WERT 1992

bo zastopana tudi naš Zveza-Bank/Posojilnica-Bank na

stojnici HO2 v celovski sejmski hali 5.

Za naše obiskovalce nudimo informacije o vrednostnih papirjih, naložbah v šilingih in tujih valutah, dokumentnih poslih (akreditvi, inkasi), plačilnem prometu s tujino, depozitih, ELBA (Electronic Banking) itd.

Nadalje Vam stoji naš Reuter-ekran na razpolago.

Sejem bo odprt:

od srede, 28. oktobra, do petka, 30. oktobra, od 11. do 21. ure,
v soboto, 31. oktobra, od 9. do 18. ure

Posebej Vas opozarjamo še na nadaljnje prireditve:

dne 28. 10. 1992 ob 18. uri

diskusija „Denar in vrednost za domače denarnice – Koroški gospodarski krožek“

vodja diskusije bo dr. Reinhard Lorenz – ORF Koroška

dne 28. 10. 1992 ob 20. uri

referat: „Bančna tajnost in anonimnost v Avstriji“, ki ga bo podal predsednik upravnega odbora naše centralne banke na Dunaju „Raiffeisen-Zentralbank Österreich AG“, gen. dir. dr. Klaus Liebscher

Vljudno vabljeni!

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Sreda, 21.10. Glasbena sreda.

Večerna 21.05–22.00 Jesen v pesmi in literaturi

Četrtek, 22. 10. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 23. 10. Narodopisna oddaja (Dr. A. Feinig)

Sobota, 24. 10. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 15. 10.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Florian Zergoi, Kazaze)

18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 26. 10.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem

18.10–18.30 Ob avstrijskem državnem prazniku

Torek, 27. 10. Partnerski magazin

Tone Pavček med otroki

V ponedeljek je šolarje 2. in 3. razreda slovenske gimnazije obiskal slovenski pesnik Tone Pavček. Pripovedoval jim je zanimive zgodbe iz svoje mladosti. Pogosto mu je, kot se takemu pesniku spodobi, ušla tudi kaka rima. Isto popoldne pa se je srečal še z vzgojiteljicami otroških vrtcev in otroci vrta Naš otrok. Prvim je ob tej proločnosti Stane Uršič od ljubljanskega Kluba koroških Slovencev predal zbrane knjige, Tone Pavček pa jim je pripovedoval svoje prijetne rimane zgodbe.

Kongres „Narodne skupnosti v Evropi“,

ki ga prireja Dežela Koroška v sredo, 21. 10., in v četrtek, 22. 10. v poslopiju WIFI v Celovcu

sreda, 21. oktober 9.00 – 12.30

Otvoritev: Deželni glavar dr. Christof Zernatto
Uvodne besede h generalni temi: referent prof. dr. Ralf Unkart;
Slovinci v zgodovini Koroške, referent Johann Lessiak;
Prispevek cerkve k sožitju slovenske in nemške narodne skupnosti na Koroškem, referent Valentin Inzko in Ernst Waldstein;
ob 12.30 uri sprejem
14.30–17.30
Pomen kulture in jezika avstrijskih narodnih skupnosti v učnih načrtih za javne obvezne šole, referent: Klaus Satzke;
Stanje in perspektive normative zaštite manjšin, referent Franz Sturm;
Recepcija slovenske literature v nemškem jezikovnem prostoru od 1975 – 1992. Prispevek k sporazumevanju med narodnima skupinama referent: Peter Kersche;
Posredna sporočila. Prevodi iz avstrijske literature v slovenščino v sedemdesetih in osemdesetih letih, referent Janko Ferik

Četrtek, 22. oktober 9.00 – 12.00

Stiki brez strahu. O skupnih poteh v politiki, referent: Tomaž Ogris;
Večina in manjšina – medsebojna obogatitev? referent: Georg Auernheimer;
Izobraževalno in kulturno delo izobraževalne ustanove „Kärntner Bildungswerk“ na stičišču treh kultur, referent: Bernhard Kraschl;
14.00 – 16.30
Dve narodni skupnosti bogatita izobraževanje odraslih, referent: Philipp Rauscher;
Kulturna izmenjava – medsebojna obogatitev ali enosmernica? referent: Janko Zerzer;
Kultura koroških Slovencev med etnično in regionalno identiteto, referent Janko Malle;
16.30 Zaključna beseda

Vodstvo kongresa:
Direktor Urada koroške deželne vlade v. p. dr. Ralf Unkart in dr. Pavel Apovnik

Einladung Vabilo

k
prvi obletnici
Javne dvojezične
ljudske šole 24 v Celovcu

V četrtek, 22. oktobra 1992,
ob 10. uri

LŠ 24 – Rennerjeva šola
Ebentaler Str. 24
9020 Celovec

Po motnjah, ki na cesti proti Ljubelju ovirajo promet že vse leto, je gradbeno podjetje Polensky-Zöllner končno položilo asfalt v nekako 70 metrov dolgem predoru med gostiščem Deutscher Peter in gostišči in trgovinami Mallejevih. Predor cestne povezave sicer ne bo bistveno skrajšal, omogočil pa bo varnejšo vožnjo, saj je bil cestni ovinek okrog predtega hriba predvsem v zimskih voznih razmerah zelo nevaren.

Na ljubeljskem mejnem prehodu so pred kratkim predali svojemu namenu tudi novo carinsko rampo s štirimi stezami za carinski pregled, ki bo odslej pospešil pretok vozil na tem mejnem prehodu in, upajmo, skrajšal čakanje za izstop iz Avstrije.

Sliki Jože Rovšek

Obvestilo bralcem

Zaradi nacionalnega praznika v torek, 26. 10., boste prihodnjo številko Slovenskega vestnika prejeli v četrtek, 28.10. Uredništvo

Paul Parin für ÜBW: Brief an Minister Scholten

Nachrichten über den Plan, die Universität Klagenfurt grundlegend umzugestalten, sind der Anlaß meines Schreibens. Kollegen aus Klagenfurt haben mir geschrieben und Presseberichte darüber geschickt. Offensichtlich sollen die Geisteswissenschaften in ihrer heutigen Form allmählich aufgelöst und die Hochschule zu einer Fakultät für Sprachen und einer zweiten für Wirtschaftswissenschaften reduziert werden.

Dieser Plan scheint mir – milde ausgedrückt – durchaus unzweckmäßig. Meine Verbundenheit mit mehreren Dozenten und Dozentinnen, der Umstand, daß ich ein nicht unmittelbar beteiligter Freund der Universität bin, und meine Besorgnis, daß die geplante Umgestaltung ein nicht wiedergutzumachender Fehler wäre, veranlassen mich zu diesem Brief.

Seit 1979/1980 habe ich auf diesem Gebiet der Ethnopsychanalyse mit der Universität Klagenfurt zusammengearbeitet, Gastvorlesungen und Seminare gegeben. Das wurde von Kollegen und Schülern aus Zürich weitergeführt. Ich habe mich als Berater an sozialpsychologischen Forschungen beteiligt und mehrmals an multikulturellen Veranstaltungen teilgenommen.

Einiges zur Struktur und Bedeutung der Geisteswissenschaften dieser Universität, das von Wien aus gesehen vielleicht weniger deutlich ist, möchte ich anführen, und Sie, Herr Minister, bitten, bei der weiteren Planung zu beachten:

Die geographische Lage an der Grenze zum unabhängigen Slowenien weist der Universität Klagenfurt in den kommenden Jahren eine besondere Aufgabe zu. Die kulturelle Ausstrahlung zum Nachbarland kann von den Wiener Fakultäten aus nicht ebenso unmittelbar wirken. Nützlich, ja notwendig, sind solche Verbindungen der Geisteswelt mit dem Nachbarland jedenfalls. Die seit Jahren stattfindenden multikulturellen Veranstaltungen (mit Slowenien und Friaul/Istrien/Triest) haben haltbare kulturelle, wissenschaftliche und persönliche Verbindungen geschaffen, die mit der Auflösung der Humana ver-

ren gehen würden.

Immer mehr Slowenen werden im „Westen“, insbesondere in Österreich akademische Aus- und Weiterbildung suchen. Die Umgestaltung der Wirtschaft dort ist offenbar einer der Anlässe zur Klagenfurter Neuplanung. Die intensiven Kontakte, die ich seit einigen Jahren mit slowenischen Intellektuellen habe, weisen jedoch in eine andere Richtung; etwa so: „Zum Manager kann sich mein Sohn wo immer ausbilden, zum Intellektuellen kann er nur im einer Fremde werden, die uns möglichst nahe ist, deren Tradition und Mentalitäten uns vertraut sind“.

In der Schweiz hat es sich gezeigt, daß sogar eine auf Naturwissenschaften zentrierte Hochschule auf ein reiches geisteswissenschaftliches Angebot angewiesen ist. Die Eidgenössische Technische Hochschule konnte ihren Weltruf nur halten, weil sie den Studierenden Philosophie, Geschichte, Literatur und Sprachen usw. bietet; das wurde 1948 so eingerichtet und wird trotz der bekannten Sparsamkeit der Eidgenossen weiter ausgebaut.

Eine andere Notwendigkeit ist die Dezentralisierung.

Neue Gebiete, die Auseinandersetzung, Interdisziplinarität und Zusammenarbeit verschiedener Richtungen (z.B. Psychologie-Ethnologie, Geschichte-Literatur) ist an kleinen Universitäten besser möglich als an einer traditionsbelasteten Zentrale. In der Schweiz ist das gut zu beobachten. Als Gegengewicht zur Wiener Metropole kommt Klagenfurt bei diesen interessanten Erweiterungen der Forschung bereits eine Pionierrolle zu.

Im großem Zusammenschluß der europäischen Staaten wird als Gegengewicht die Pflege unmittelbarer Beziehungen, werden Regionen und Nachbarschaften immer wichtiger. Im Interesse der Klagenfurter Geisteswissenschaften und im Interesse Österreichs schließe ich mich denen an, die dafür eintreten, daß die kulturelle Ausstrahlung der Klagenfurter Universität nicht beschädigt wird; sie wäre nicht wiederherzustellen.

Prejšnjo soboto sta se izrekla za skupno življenje Simona Wernik iz Zbilj v Sloveniji in Marko Polzer iz Vesel. Poroka je bila v farni cerkvi v Šentprimozu, poročno slavo pa pri šoštarju v Globasnici. Lahko smo prisluhnili tudi pesmi mešanega zbora prosvetnega društva Danica, pri katerem je Marko sodeloval že od otroških let.

Mladoporočencema želimo veliko sreče na skupni poti, ki jo pričenjata v Münchnu, v želji, da se kmalu vrmeta domov.

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Po napeti igri zaslužena zmaga

Odbojkarji SK Doba /Aich so v nedeljo popoldne v Šentpetru v Celovcu v koroškem derbiju v zvezni odbojarski ligi po zelo težki in trdi igri premagali drugega koroškega prvoligaša Hypo-Celovec in tako zabeležili tretjo zaporedno zmago.

Vzdušje v šentpetrski športni dvorani je bilo vseskozi zelo napeto. Poleg same igre so ga stopnjevali številni organizirani navijači s trobili in tolkali, ki so bučno nagradili vsako dobro potezo svojih ljubljencev. Že prvi niz je pokazal, da bo borba težka. Najprej s povedli Celov-

čani, šele po 15 minutah so jih Dobljani ujeli in povedli z 8:7. Rezultat se je nekaj časa menjaval in se po skoraj polurni tekmi nagnil v korist Doba – 1:0. Drugi niz je pripadel Celovčanom. Kmalu so povedli z 8:3, nato je bil rezultat že 13:5. Igralci Doba so z veliko truda razliko sicer precej zmanjšali, a bila je prevelika in morali so kloniti z 10:15. To je bila tudi najšibkejša igra Dobljanov. Naredili so precej napak, igrali so preveč nekoordinirano.

Tretji niz je spet pripadel Dobu. Igra je bila skoraj ves čas izenačena, v zaključku pa so bili bolj

zbrani in zmagali s 13:5.

Leva polovica igrišča igralcem Doba očitno ni ustrezala. V četrtem nizu so Celovčani spet močno povedli. Po rezultatu 10:1 so jih Dobljani začeli dohitevati in jih skoraj ujeli, a pri rezultatu 13:14 nesrečno odbili žogo v strop in niz izgubili.

Peti, odločilni niz so začeli na isti polovici igrišča. Prvo polovico niza se je rezultat menjaval in zmaga se je nasmihala obema moštvoma. Ob menjavi igrišča pa so Dobljani spet igrali na desni polovici. Tedaj se je zanje začel veliki finale. Bili so boljši v igri kot tudi na mreži. Niz so

kar hitro zaključili s prepričljivo zmago 15:9. Končni rezultat srečanja pa je bil torej 3:2 za Dobljane.

Ob odlični, predvsem pa borbeni igri si zasluži pohvalo celotna ekipa, kljub temu pa je treba posebej omeniti Bojana Mlakarja, ki je s svojo požrtvovalnostjo rešil mnoge žoge in bil odličen tudi na mreži – tako pri blokadah kot z močnimi udarci. Igro Dobljanov je spretno režiral izkušeni Jerana, ji vlivl tempo in jo tudi znal umirjati. Tudi mladi Wernisch se je izkazal z nekaj lepimi in inteligentnimi potezami. **J.R.**

Trener Branko Golob po tekmi:

Z igro svojih igralcev sem zelo zadovoljen, tako z borbenostjo kot tudi s psihično stabilnostjo. Pohvaliti pa moram tudi naše vnete navijače, ki so nam dajali moralno podporo.

SAK v Beljaku na robu poraza

Piše Eda Velik

Gledalci kot tudi igralci so se po končani tekmi globoko oddahnili, kajti šele v 86. minuti je Grössu uspel iz prostega strela srečen gol. S tem je izenačil na 2:2 in tako „rešil“ točko.

Tako blizu prvemu porazu SAK v letošnji

sezoni še ni bil. Kaj je bil vzrok temu? Res je, da je VSV za SAK neugoden nasprotnik, njihov grobi in destrukтивni način „igranja“ slovenskim atletikom ne ugaja, pa tudi rezultati zadnjih tekem ne govorijo za SAK. Poleg tega sta slabo vreme in težak teren tudi še doprinesla svoje. Dr. Ivan Ramšak:

„Vsakokrat, ko se bliža tekma proti Beljaku, nastane nemir v ekipi. Da smo tokrat igrali le 2:2, smo krivi sami. Sicer smo prve pol ure dobro igrali, dali tudi zadetek, potem smo postali lahkomiselni in direktno prosili za gol.“

Dejstvo je tudi, da vi igralci niiso igrali stoodstotno zbrani, kar pa je tudi psihološki problem, kajti manjka jim enakovreden nasprotnik, kjer bi vsakič morali ponovno dokazati svoje zmogljivosti.

Dr. Ramšak: „Sezona je še dolga, treba se je nekako režiti v zimsko pavzo. V tem času naj bi se igralci spočili in dobili spet veselje do nogometa.“

SLOVENSKI VESTNIK

Šahisti v drugem kolu

Šahisti slovenske športne zveze/Carimpex so se v prvem kolu tekmovalja za koroški pokal pomerili z moštvom iz Škofič/Sentilja. V pokalnem tekmovalju se igra na štirih deskah, sodelovati morajo vsi klubi višje od prvega razreda, prostovoljno pa lahko sodelujejo tudi klubi iz 2. do 3. razreda. Klub Škofič/Sentilj tekmuje v 2. razredu in četverica slovenskih šahistov, ki igrajo v spodnji ligi, z njim ni imela težav. Rezultat 3:1, le Lojz Gallob je v četrti letošnji partiji četrto izgubil. V prihodnjem kolu pa bo prišel v Bilčovs Lienz, ekipa iz zgornje lige.

Postava: Hattenberg – Oratsch 1:0, Gallob – Bürger 0:1, Amrusch – Konzilia 1:0, Reichmann – Polliger 1:0.

NOGOMETNO OGLEDALO

KOROŠKA LIGA

VSV/Beljak – SAK

2:2 (1:1)

Beljak, 600 gledalcev, sodnik Fischer **postava SAK:** Preschern, Savič, L. Sadjak, Lippusch, Ramšak, Galo (56. Čertov), Blajs, Gröss, Ur-schitz, Hober (65. Wieser). **Gola za SAK:** Lippusch (15.), Gröss (86.). **Rdeča kartona:** Ramšak (87. prekršek), oz. Hahn (87. maščevanje).

Ostali rezultati 13. kola koroške lige: Treibach – Trg 1:0, Šentvid – Lienz 0:0, Pliberk – ATSV Wolfsberg (pri stanju 1:1 po prvem polčasu zaradi snega prekinjeno), Austria Celovec – Vernberk, WAC – Breže, Mölltal – Velikovec, Matrei – Wietensdorf: vse tekme odpovedane, nov termin je danes, v sredo.

SPODNJA LIGA – VZHOD

ASV Celovec – Bilčovs

4:1 (2:0)

Trnja vas, 180 gledalcev, sodnik Stauber; **postava Bilčovsa:** Slapnig; Rajnovič, Partl, Schlemitz, Durnik; Ramusch (60. Rauter), Schaunig, Kuess, Hober; Fischer, Quantschnig (86. Schellander). **Goli za Bilčovs:** Kuess (9., 23.), Quantschnig (57.).

Železni Kapla – Klopjnj

odpovedano

Ostali rezultati 12. kola spodnje lige-vzhod: Žrelec – Mostič 0:2, Šentlenart – Žitara vas 1:0, vse ostale tekme so bile odpovedane.

PRVI RAZRED D

Dobrla vas – Šentpavel

4:0 (2:0)

Goli za Dobrla vas: Širnik, Velik, Kuprivec; avtogol Holzerja. **Rdeči kartoni za Šentpavel:** Prösel, Juri, Puntgar. Vse ostale tekme v 1. razredu-D (med njimi Metlova – Sele, Šmarjeta – Šmihel in Globasnica – Galicija) so bile zaradi snega odpovedane.

Pri naslednjem kolu: Sele – Dobrla vas, Galicija – Grebinj, Šmihel – Metlova, Frantschach – Labot, Šentpavel – Globasnica, Eitweg – Ruda, Šentštefan – Šmarjeta.

Koroška liga

1. SAK	13	10	3	0	32	8	23
2. Wietersdorf	12	7	2	3	22	18	16
3. Treibach	13	4	7	2	14	10	15
4. Trg	13	6	2	5	18	10	14
5. VSV	13	5	4	4	16	11	14
6. ATSV Wolfsb.	12	5	3	4	20	11	13
7. WAC	12	4	5	3	16	9	13
8. Breže	12	5	3	4	20	16	13
9. Lienz	12	5	3	4	17	15	13
10. Pliberk	12	4	4	4	15	14	12
11. Velikovec	12	5	2	5	17	23	12
12. Matrei	12	3	4	5	17	19	10
13. Vernberk	12	3	2	7	17	27	8
14. Šentvid	13	3	2	8	6	21	8
15. Austria	12	3	1	8	10	18	7
16. Mölltal	11	1	3	7	10	28	5

Spodnja liga-vzhod

1. ATUS Borovlje	11	6	4	1	19	8	16
2. Mostič	12	6	3	3	19	17	15
3. Bilčovs	12	4	6	2	22	16	14
4. Klopjnj	11	4	6	1	18	13	14
5. Pokrče	11	4	5	2	16	11	13
6. ASK	11	4	4	3	14	11	12
7. Žrelec	12	4	4	4	18	17	12
8. Vetrinj	11	3	6	2	14	14	12
9. Šmihel	11	1	9	1	9	8	11
10. Šitara vas	12	3	4	5	9	11	10
11. Šentandraž	11	2	4	5	11	15	8
12. St. Leonhard	12	2	4	6	10	16	8
13. ASV	12	3	2	7	16	26	8
14. Železna Kapla	11	2	3	6	16	28	7

1. razred D

1. Dobrla vas	12	9	1	1	45	17	21
2. Ruda	11	7	3	1	26	8	17
3. Šentpavel	12	6	3	3	27	22	15
4. Grebinj	11	6	2	3	26	23	14
5. Šmarjeta	11	5	2	4	12	11	12
6. Globasnica	11	3	5	3	13	13	11
7. Šmihel	11	5	1	5	23	30	11
8. Metlova	11	3	4	4	20	20	10
9. St. Stefan	11	4	2	5	20	23	10
10. Eitweg	11	4	1	6	20	18	9
11. Galicija	10	4	0	6	15	22	8
12. Sele	10	3	2	5	13	21	8
13. Frantschach	11	2	2	7	10	23	6
14. Labot	11	1	0	10	12	31	2

Lista strelcev

8 golov: Gröss (SAK), Modre (Velikovec), Kunič (Wernberk).

7 golov: Hober (SAK), Kreuter (Trg), Paulitsch (Breže), Nuart (Wietersdorf).

Strelec tedna

Werner Kuess (Bilčovs) je letos že šestkrat zadel v črno in s tem pomagal Bilčovsu na tretje mesto.

Francija – Avstrija 2:0

Že v prvi kvalifikacijski tekmi avstrijske reprezentance za svetovno prvenstvo proti Franciji so morali avstrijski nogometaši spoznati svoje meje. Francozi so bili vseh devetdeset minut v premoči, končno pa so bili Avstrijci lahko še zadovoljni, da so izgubili le z 2:0.

Prvi gol že v tretji minuti je pokazal, da so

Francozi takoj prevzeli iniciativo in te niso prepuščali vso tekmo. Avstrijci niso imeli niti ene možnosti za gol in že podatek, da je bil avstrijski vratar Wohlfahrt eden najboljših, pove vse.

V prihodnji kvalifikacijski tekmi, v štirinajstih dneh na Dunaju, bodo Avstrijci igrali z reprezentanco Izraela.